

Ingmar Bergman

Patrik Vacek
(jaro 2008) – přednáška č. 3

Ingmar Bergman: tvůrce reklamy (I)

- 1951 – na protest proti nové vysoké dani ze zábavy se švédští producenti rozhodli zavřít na jeden rok filmová studia a filmaři tak zůstali bez práce.
- Ve snaze uživit sebe i své rodiny podepsal Bergman kontrakt na realizaci devíti reklam na mýdlo Bris se společností Sunlight and Gibbs Corporation (mýdlo sice člověku dle IB málem sedřelo kůži z těla, ale umožnilo mu dvě věci: a) jistý výdělek a b) svérázné experimentování s filmovými prostředky)
- Každá reklama musela obsahovat jeden z těchto dvou sloganů: „*Pot sám o sobě nepáchne; jsou to kožní bakterie, které způsobují zápach, když se dostanou do styku s potem*“ a „*Bris zabíjí bakterie – když zmizí bakterie – zmizí zápach*“
- Realizace reklam se stala pro Bergmana zábavou, i když měl občas jisté problémy, jak vměstnat jeden ze dvou reklamních sloganů do krátkého snímku (kamera: Gunnar Fischer)
- <http://film.guardian.co.uk/features/featurepages/0,,869379,00.html>

Ingmar Bergman: tvůrce reklamy (II)

- 1. King Gustavus III – dvůr krále v 18. století a nesnesitelný zápach...
- 2. The Tennis Girl/The Magic Theater – bakterie útočí...
- 3. Bris Soap – nejkonvenčnější reklama
- 4. Operation/Film Shooting – jedna ze tří reklam, jež reflektují médium filmu
- 5. The Inventor – sen o nalezení dokonalého mýdla
- 6. The Magic Show - mýdlo Bris zachraňuje situaci
- 7. The Rebus – mýdlo jako hádanka
- 8. The Princess and the Swineherd – variace na pohádku H. Ch. Andersena
- 9. Three-dimensional/The Film Showing – parodie na 3D filmy

Ingmar Bergman a populární kultura (I)

- Stejně jako práce dalších významných tvůrců, stala se i tvorba Ingmara Bergmana předmětem svébytných interpretací, které se primárně soustředí na humornou parafrázi; k takovému „zneuctění“ ovšem Bergmanovy filmy přímo vybízejí, neboť pracují s atributy, jež se příkladně hodí pro ironické zlehčení
- **„Útok na Bergmana“ se tak projevuje v několika rovinách:**
- První představují klasické projevy hommage nebo inspirace Bergmanovým dílem (přičemž v tomto ohledu jsou asi nejznámější pokusy Woodyho Allena a z novějších filmů *Bill & Ted's Bogus Journey* (1991) či *Poslední akční hrdina* (1993))
- V oblasti filmu dále stojí za zmínku hindský populární snímek *Tehzeeb* (2003), jenž přejímá dějové schéma *Podzimní sonáty* (1978)

Ingmar Bergman a populární kultura (II)

- V oblasti hudby představuje jasně čitelnou poctu Bergmanovi skladba heavymetalové formace Van Halen, která v písni The Seventh Seal využívá v textové rovině také motivů z Lesních jahod (1958) – viz <http://www.sing365.com/music/lyric.nsf/The-Seventh-Seal-lyrics-Van-Halen/C96040498A5249E548256BC70006ED78> - skladba na YouTube (live)
- Recepčně nejzajímavější a divácky nejvděčnější je množství parodií, které vznikaly v několika posledních desetiletích. Převážně několikaminutové skeče jsou natočeny dvojím způsobem: jednak jako institucionálně podpořené projekty (modelovým příkladem budiž aktivita kanadského televizního kanálu Second City Television, který fungoval v letech 1976 – 1984) , jednak jako tvůrčí aktivity jednotlivců a obdivovatelů Bergmanova díla.

Ingmar Bergman a populární kultura (III)

- Klasickým příkladem druhého přístupu je jedna z prvních bergmanovských parodií, proslavený Holub (De Düva: The Dove, 1968). *ukázka*
- 14minutový snímek natočený na filmový materiál si bere na mušku Sedmou pečeť a Lesní jahody, přičemž tvůrci do svého náhledu na putování šestasedmdesátiletého profesora Sundqvista vložili mimo jiné i prvek možného incestu. Tento film také ilustruje jeden z klíčových prvků parodického přístupu k Bergmanovým filmům, kdy je jedna z rovin humoru postavena na jazykových promluvách.
- U všech snímků se tato snaha projevuje na deformované podobě mluvené a někdy i psané švédštiny. V Holubovi je dialog vystavěn za užití umělého jazyka, který v sobě spojuje prvky angličtiny, němčiny, latiny a švédštiny s extrémním důrazem na využití zdánlivě švédského přízvuku a s řadou substantiv končících na „ska“.

Ingmar Bergman a populární kultura (IV)

- Osmiminutový snímek Whispers of the Wolf (SCTV, 1978) – *ukázka*
<http://youtube.com/watch?v=dwWXR0qCC1M>
- Zástupcem skečů je výstup francouzského komediálního herce Jacquese Villereta *ukázka* <http://youtube.com/watch?v=-RTKOLiC7tI>
- „*Persona z kuchyně*“ – dva amatérští herci a jejich bergmanovská etuda
http://youtube.com/watch?v=JtzCs1K_WNY
- French and Saunders: sofistikovaná televizní parodie
http://youtube.com/watch?v=jJi_emmNYTY
- Filmová cvičení videoamatérů